

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

แบบจำลองความยากในการข้ามบริเวณช่วงถนนใน
เขตเทศบาลนครเชียงใหม่โดยศึกษาจากการรับรู้ของ
คนข้ามถนน

ผู้เขียน

นายวีระยุทธ สอนพกา

ปริญญา

วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (วิศวกรรมโยธา)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รศ. ถนัดวน ศรีศักดา

บทคัดย่อ

ถนนที่กว้างและรวดเร็วที่ทำให้การข้ามถนนยากเป็นตัวตัดขาดชุมชน (Social severance) ส่งผลกระทบทางลบคือทำให้ปฏิสัมพันธ์ชุมชนลดลง การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาแบบจำลองเพื่อวัดความยากง่ายในการข้ามถนนที่คนรับรู้ สัมพันธ์กับลักษณะทางกายภาพถนน สภาพการจราจรและลักษณะเศรษฐกิจสังคมของผู้ข้าม งานวิจัยได้ทดลองให้ผู้ประเมินชายหญิง 25 คน อายุตั้งแต่ 16-58 ปี ยื่นสังเกตการณ์บนขอบทาง ณ จุดที่กำหนดให้บนถนนต่างๆ 8 สายในเมืองเชียงใหม่ แล้วให้เขาประเมินระดับความยากถ้าเขาจะข้ามที่จุดนั้น โดยประเมินเป็นสเกล 1 ถึง 6 (1 = ข้ามยากที่สุด ถึง ระดับ 6 = ข้ามยากที่สุด) ในเวลาเดียวกันได้ทำการนับปริมาณจราจรจำแนกประเภทและความเร็วรถ ณ จุดนั้นด้วย

ผลการประเมินพบว่าถนนประเภทเดินรถทางเดียวข้ามยากที่สุด รองลงมาคือ ถนนหลายช่องจราจรที่ไม่มีเกาะกลาง ถนนหลายช่องจราจรที่มีเกาะกลาง และถนนสองช่องจราจรสองทิศทาง งานวิจัยได้ใช้แบบจำลองโพลีโนมัลลำดับมาอธิบายพบว่าตัวแปรที่มีนัยสำคัญต่อความยากง่ายในการข้ามที่ช่วงถนน ได้แก่ ความกว้างถนนด้านใกล้ตัวคนข้าม ความหนาแน่นของการจราจร ระยะห่างระหว่างสองทางแยกมากขึ้นทำให้ข้ามยากขึ้น การมีทางม้าลาย มีสัญญาณไฟกดทำให้ข้ามง่ายขึ้น อายุและประสบการณ์ของผู้ข้ามถนนก็มีผลต่อความรู้สึกยากง่ายในการข้าม

ผลการประยุกต์แบบจำลองกับถนนเส้นอื่น ๆ ในเมืองเชียงใหม่ โดยใช้ข้อมูลการจราจรในปี พ.ศ. 2545 พบว่าการข้ามบนถนนสองช่องจราจรสองทิศทางอยู่ระดับง่าย (ระดับ 2) การข้าม

บนถนนหลายช่องจราจรทั้งมีและไม่มีเกาะแบ่งแยกทิศทางอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างง่ายถึง
ปานกลางค่อนข้างยาก (ระดับ 3-4) ส่วนการข้ามบนถนนเดินรถทางเดียว (หรือถนนรอบคูเมืองรอบ
นอก) ข้ามยากมากที่สุด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title A Model of Mid-block Crossing Difficulty Perceived by Pedestrians in Chiang Mai Municipality Area.

Author Mr. Weerayooth Suanpaga

Degree Master of Engineering (Civil Engineering)

Thesis Advisor Assoc. Prof. Lamduan Srisakda

Abstract

Social severance and lessening of community interaction is thought to be one of the negative impacts of wider and high-speed roads. The objective of this research is to develop a mid-block crossing difficulty model (CDM), as perceived by pedestrians under prevailing roadway and traffic conditions. Twenty five volunteers (evaluators), standing on curbsides of 8 roads in Chiangmai City, observing roadway and traffic conditions, were requested to rate the crossing difficulty on six-interval scale (1 = most easy, 6 = most difficult). Concurrently, classified volume counts and speed measurements were carried out on the observation sites.

It was found that crossing a one-way street is the most difficult, followed by multilane road without median, divided multilane road with median, and two-lane two-way road, respectively. Ordered Probit model was fitted to the perceived ratings and found that statistically significant variables explaining mid-block crossing difficulty included nearside road width, traffic density, intersection spacing, availability of zebra crossing and push-button signal. Age and pedestrian's experience also affect level of crossing difficulty.

The CDM was applied to mid-blocks in Chiangmai City using the 2002 traffic volume data and found that the average crossing difficulty level on all two-lane two-way were easy (level 2), Crossing on Divided and Undivided roads were moderately difficult (level 3-4) and crossing one-way roads or roads on out sides of the moat were most difficult.